

Økonomimodel til etablering af nye pladser

Økonomimodellens underskudsgaranti

Underskudsgarantien kan gives til driftsherrer, som i forvejen har erfaring med målgruppen, og som udvider med nye pladser til målgruppen.

Garantien træder kun i kraft, hvis der bliver ledige pladser på de nye pladser. I så fald garanterer de 29 kommuner dækning af faste omkostninger i tre år. Faste omkostninger fastlægges til 50 pct. af taksten for det enkelte tilbud.

Underskudsgarantien bygger på øvrige gældende regler og aftaler for området.

Dato: 15. januar 2021

Albertslund Kommune
Nordmarks Alle
2620 Albertslund

www.kl.dk/kkr-hovedstaden
Side 1 af 7

Økonomimodellens underskudsgaranti bygger på takstbekendtgørelsens mulighed for, at kommunerne kan indgå forpligtende købsaftale med driftsherrer om køb af et antal pladser i en periode, hvis pladserne ikke efterspørges af andre.

Økonomimodellen bidrager konstruktivt ind i den aktuelle nationale bevhængenhed på handicapområdet, hvor kommunerne har forsyningsforpligtelsen til fælles udvikling af tilbudsviften på hele det specialiserede socialområde.

I dette notat gennemgås nedenfor baggrunden for økonomimodellen og de mere tekniske aspekter ved den.

Baggrund for økonomimodellen

KKR Hovedstaden ønsker en solidarisk tilgang til at oprette tilbud til borgere med særlige behov, fordi kommunerne har et fælles ansvar og behov for at have de rette tilbud. Formålet er at sikre en relevant og aktuel tilbudsvifte i forhold til borgere med særlige behov, som understøtter borgernes retssikkerhed og bidrager til at disse tilbud er økonomisk rentable og af den aftalte faglige kvalitet.

KKR Hovedstaden besluttede på sit møde den 7. februar 2020 at udvikle en økonomimodel for etablering af nye pladser i eksisterende, driftssikre tilbud og for fremadrettet etablering af helt nye tilbud. Økonomimodellen indgår som en del af rammeaftale 2021-2022, og gælder for både kommunale driftsherrer og Region Hovedstaden.

Hovedstadskommunerne og Region Hovedstaden er blevet opmærksomme på at udfordringen med manglende incitament til oprettelse af nye fælles pladser er særligt presserende for målgruppen *"voksne med autismespektrumforstyrrelser kombineret med selvskadende adfærd, afvigende seksuel adfærd, udadreagerende adfærd e.l."*.

KKR Hovedstaden har besluttet, at økonomimodellen i praksis skal være delvis dækning af evt. underskud ved f.eks. tomgang, hvis de nye pladser ikke bliver belagt i opstartsperioden. Kommunerne skal således ikke betale noget i fællesskab, hvis de nye pladser bliver fuldt belagt uden tomgang.

Direktører med ansvar for socialområdet i kommunerne i hovedstadsregionen har i en spørgeskemaundersøgelse estimeret, at der vil være stor efterspørgsel efter nye pladser til denne specifikke målgruppe i de kommende år. Embedsmandsudvalget for det specialiserede socialråde og specialundervisning anbefaler på den baggrund et måltal på 16-20 nye pladser til godkendelse i 2021. Måltallet kan forekomme lavt, men embedsmandsudvalget ønsker et forsigtighedsprincip ved første afprøvning af den nye økonomimodel. Yderligere forventes løbende udvidelse med nye pladser henover en passende periode for at sikre, at kommunerne ikke har overvurderet behovet for nye pladser, at de kan få borgerne klar til de nye pladser, og at driftsherrer kan nå at etablere pladserne/ansætte yderligere personale mv. Med den forsigtige tilgang vurderes det usandsynligt, eller kun i meget begrænset omfang sandsynligt, at økonomimodellen kommer i anvendelse.

KKR Hovedstaden har ønsket, at der som led i processen skal gennemføres en yderligere afdækning af konkret efterspørgsel og udbud for etablering af de 16-20 pladser. Det bliver en proces, hvor driftsherrer byder ind med mulige udvidelser af kapacitet og KKR Hovedstaden godkender hvilke, der kan benytte økonomimodellen.

Økonomimodel for etablering af nye fælles pladser

Økonomimodellen skal give driftssikkerhed i opbygningsfasen for de driftsherrer, der opretter de nye pladser til de målgrupper, som kommunerne i Hovedstaden oplever udfordringer med at finde pladser til. Samtidig er det kun de faste driftsudgifter, som der kan ske fællesmedfinansiering af, hvorved økonomimodellen bidrager til, at driftsherrer reducerer variable udgifter som fx lønudgifter ved tomme pladser.

Indgåelse af forpligtende købsaftale med underskudsgaranti

KKR Hovedstaden beslutter, hvilke driftsherrer som kan benytte Takstbekendtgørelsens mulighed for at indgå forpligtende købsaftale med de 29 kommuner i Hovedstadsregionen om udvidelse med op til 20 pladser i 3 år, hvis pladserne ikke efterspørges af andre (jf. takstbekendtgørelsens §14 stk. 1 – link indsæt).

Disse driftsherrer kan herefter indgå forpligtende købsaftale med de 29 kommuner i Hovedstaden om op til 20 pladser i 3 år, hvis pladserne ikke efterspørges af andre (jf. takstbekendtgørelsens §14 stk. 1 – link indsæt).

KKR Hovedstadens beslutning vil bero på afdækning af efterspørgsel efter og udbud af konkrete nye pladser (se proces nedenfor). Herefter kan kommunale og/eller regionale driftsherrer udvide med nye pladser til konkrete borgere.

Kommunernes forpligtelser i den fælles købsaftale gælder fra ibrugtagning af pladserne med konkrete borgere og bortfalder efter 3 år uden yderligere varsel.

Driftsherrerne benytter den nye standardkontrakt, som forventes færdig primo 2021 (fra central hånd).

Teknisk om indhold i forpligtende købsaftale

For at komme i betragtning til at indgå forpligtende købsaftale om underskudsgaranti, skal driftsherrerne komme med konkrete forslag til etablering af nye pladser. I konkret købsaftale om underskudsgaranti indgår:

- 50 pct. fællesmedfinansiering af taksten ved tomme pladser (de sidste 50 pct. af taksten udgør variable udgifter, som f.eks. lønudgifter til pædagogisk personale)
- Beregnes af pladser omfattet af underskudsgarantien og som har været tomme i perioden
- Fællesmedfinansiering af 3 års varighed, som følger sædvanlig fordelingsnøgle (befolkningsandele)
- Taksten pr nye plads beregnes ud fra den sædvanlige belægningsprocent, som benyttes af de eksisterende pladser på tilbuddet.

Baggrundsgruppen har vurderet, at omkring 50 pct. af taksten udgøres af variable udgifter som f.eks. lønudgifter. Baggrundsgruppen har haft grundige drøftelser af, hvorvidt det ville give mening med 75 pct., 50 pct., 25 pct. henover en treårig periode sådan, som KKR Hovedstaden oprindeligt havde besluttet. Men for at sikre en simpel og gennemsigtig model, er ovenstående beslutning om 50 pct. i tre år truffet.

Det skal på sigt altid være bruger-kommunerne, som betaler for pladserne, hvorfor opstartsperioden tilstræbes at være kort. Det er derfor også bruger-kommunerne, der betaler for pladserne i opsigelsesperioden, såfremt en borger ikke længere har behov for en plads.

Takstniveauet skal afspejle de samlede langsigtede gennemsnitsindtægter og omkostninger ved levering af ydelsen, jævnfør takstbekendtgørelsen og KKR's model for beregning af takster. Anlægsudgifter til etablering af pladser afholdes af den enkelte kommune.

Der skal laves separate budgetter/regnskaber for eksisterende tilbud og nye pladser. Der gives ikke statsrefusion, hvis der ikke er en borgers CPR-nummer involveret.

For målgruppen af voksne med autismespektrumforstyrrelser med adfærdsudfordringer mv. vil det som udgangspunkt være relevant at udvide længerevarende botilbud jf. §108 SEL eller midlertidigt botilbud, jf. § 107 SEL. Taksten beregnes på baggrund af en relevant personaledekning, som bygger på kendte takster fra tilsvarende tilbud. Der kan for de konkrete borgere aftales særtakst mellem brugerkommunen og tilbuddet.

Pladserne skal ved oprettelse opdeles på paragrafferne indenfor både botilbud og aktivitetstilbud for at skabe gennemsigtighed i indsatserne til borgerne.

Etablering af nye pladser sker under forudsætning af Socialtilsynets godkendelse. Det er driftsherrers ansvar at sikre denne godkendelse.

Der er nedsat en baggrundsgruppe, som kan besvare spørgsmål for at sikre gennemsigtighed i økonomien, hensigtsmæssig håndtering af krav fra bekendtgørelsen osv. Der afholdes den 11. februar 2021 et informationsmøde for interesserede fagchefer og direktører.

KKR Hovedstaden har besluttet at henstille til, at anlæg af denne type tilbud friholdes af anlægskommunens anlægsramme, idet: *"de 29 kommuner i Hovedstaden anerkender, at når der er tiltag af denne karakter, så ligger det udover kommunens eget anlægsloft."*

Der vil i praksis være behov for tilpasning af økonomimodellen til de konkrete målgrupper, som KKR Hovedstaden måtte udpege behov for nye tilbud til.

Samarbejdsspør – Faciliteret dialog og afdækning af efterspørgsel og udbud

En fælleskommunal procesfacilitering skal fremme en mere forpligtende samlet dialog og et tættere samarbejde mellem driftsherrer og bruger-kommuner om udviklingen af nye pladser.

KKR Hovedstaden og Embedsmandsudvalget for det specialiserede socialområde og specialundervisning får en fremtrædende rolle i etablering af nye pladser og tilbud til de udvalgte målgrupper.

Afdækning af efterspørgsel og udbud skal kvalificere udvælgelsen af de bedste og billigste pladser til den udvalgte målgruppe gennem følgende proces:

- KKR Hovedstaden afdækker efterspørgslen efter pladser til en given målgruppe
- Driftsherrer fremsender konkrete projektforslag om etablering af pladser
- KKR Hovedstaden beslutter hvilke projektforslag og driftsherrer, som kan etablere de nye pladser.

I første omgang vil der være tale om udvidelse af eksisterende driftssikre tilbud, som i forvejen beskæftiger sig med målgruppen og har erfaringer med udfordringer, kompleksitet osv. Dette for at sikre et stærkt fagligt set-up og organisering.

Det er hhv. baggrundgruppen og Embedsmandsudvalget for det specialiserede socialområde og specialundervisning, som vurderer og endeligt indstiller konkrete udvidelser af tilbud til KKR Hovedstaden. Projektforslagene vurderes ud fra pris og kvalitet, samt parametre som tilknytning til eksisterende stærkt fagligt set-up og organisering, samt andel pladser tilgængelige for KKR-fællesskabet i hovedstadsregionen mv.

Selvom KKR Hovedstaden gennemfører en fælleskommunal proces, så er det til enhver tid kommunernes og driftsherrernes ansvar at overholde gældende lovgivning.

Efter godkendelse af økonomimodellens økonomiske rammer vil KKR Hovedstaden blive forelagt konkret materiale med rammer for, hvordan driftsherrerne for nye pladser findes, den fælleskommunale facilitering, skabelon til beskrivelse af projekter for etablering af nye pladser, teknisk vejledning til fagfolk og setup for evaluering/opfølgning.

I løbet af processen står sekretariatet til rådighed for spørgsmål og sparring, og der afholdes fælles workshop til afklaring af spørgsmål om krav til ansøgningsmateriale, målgruppe, osv.

Dato: 15. januar 2021

Albertslund Kommune
Nordmarks Alle
2620 Albertslund

www.kl.dk/kkr-hovedstaden
Side 4 af 7

Tillidsfuldt samarbejde

Alle involverede i udviklingen af tilbudsviften og de nye pladser opfordres til at fremme tillid, ordentlighed, åbenhed og gennemsigtighed. Den fælleskommunale proces skal kvalificere det efter Serviceloven ”i bedste og billigste forstand”.

Derfor står kommuner og region sammen om at:

- Vi tager alle ansvar for at sikre, at der er de rette tilbud til borgerne
- Vi udviser tillid til og respekt for, at tilbuddene drives økonomisk rentabelt, da vi er solidariske omkring økonomien – herunder ventelister og tomgang.
- Vi tager ansvar for at finde det bedste tilbud til borgerne, og er derfor åbne og nysgerrige i forventningsafstemningen mellem køber- og sælgerkommuner. Herunder er vi reelle ift. at der er konkrete borgere bagved vores behov samt hvornår behovet for pladserne er der.
- Vi inddrager borgerne og pårørende i forventningsafstemningen om mulige tilbud for at bidrage til sikkerhed og tryghed for borger og pårørende, da man undgår hurtige opsigelser.

Der vil være et fokus på borgerens frie valg samt at øge borgernes retssikkerhed.

I den videre proces er alle kommuner og Region Hovedstaden inviteret til at bidrage til udvikling af tilbudsviften for målgruppen.

Planen for det videre arbejde fremgår af nedenstående tidsplan.

Konkrete spørgsmål kan sendes på e-mail til: ssan@kl.dk og szx@albertslund.dk.

Tidsplan

Dato: 15. januar 2021

Albertslund Kommune
Nordmarks Alle
2620 Albertslund

www.kl.dk/kkr-hovedstaden
Side 6 af 7

Dato	Møde/aktivitet
13. januar 2021	Møde i Embedsmandsudvalget: - Godkender økonomimodel
22. januar 2021	Møde i K29: - Godkender økonomimodel
3. februar 2021	Møde i KKR: - Godkender økonomimodel - Anbefaler kommunalbestyrelser at godkende økonomimodel
11. februar 2021	Virtuelt informationsmøde for interesserede.
Godkendelse af økonomimodel i 29 kommunalbestyrelser (Februar, marts og april)	
2. marts 2021	Møde i Embedsmandsudvalget: - Godkender materiale til fælles proces med afdækning af efterspørgsel og udbud (med forbehold for kommunalbestyrelsernes endelige godkendelse)
7. april 2021	Møde i K29: - Godkender materiale til fælles proces med afdækning af efterspørgsel og udbud (med forbehold for kommunalbestyrelsernes endelige godkendelse)
19. april 2021	Møde i KKR Hovedstaden: - Orienteres om kommunalbestyrelsernes behandling af økonomimodellen - Godkender materiale til fælles proces med afdækning af efterspørgsel og udbud (med forbehold for kommunalbestyrelsernes endelige godkendelse)
20. april	Baggrundsmateriale til udarbejdelse af projektforslag sendes ud til kommuner og region.
Maj 2021	Baggrundsgruppen og sekretariatet afholder workshop: - "Spørgetime" - Køber-sælger-møde om konkrete eksempler på borgere/personer Kommuner og region (driftsherrer) udarbejder projektforslag.
20. juni 2021	Frist for projektforslag
22. juni 2021	Møde i Embedsmandsudvalget: - Orientering om antal indkomne projektforslag, antal pladser og evt. variation i takster
Sommerferie	
Uge 32/33/34	Møde i baggrundsgruppe: - Vurdering af indkomne projektforslag
20. september 2021	Møde i Embedsmandsudvalget: - Vurdering af indkomne projektforslag - Forberedelse af indstilling til KKR Hovedstaden
5. oktober 2021	Møde i K29: - Forberedelse af indstilling til KKR Hovedstaden
15. oktober 2021	Møde i KKR Hovedstaden:

	- Godkendelse af oprettelse af XX nye pladser i forpligtende købsaftaler med underskudsgaranti ml. driftsherrer og de 29 kommuner - Godkendelse af samlet estimat for mulig fælles underskuds-dækning
Primo 2022	Nye pladser påbegyndes etableret og pladserne åbner løbende.
Efterår 2022	Evaluerings

Dato: 15. januar 2021

Albertslund Kommune
Nordmarks Alle
2620 Albertslund

www.kl.dk/kkr-hovedstaden
Side 7 af 7